

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvenjši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. — Opraviništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Ali nevednost ali hudobnost.

Mi smo predvčeranjem na tem mestu izrazili občno nevoljo našega prebivalstva zaradi nasledkov odprave gimnazija v Kranji. Kakor denes zadaj poročamo, ne brez uspeha. Organ naših nemškutarjev in birokrato-političnega konstitucionalnega društva ljubljanske kasine pak, „Laibacher Tagblatt“ se nij mogel vzdržati, da ne bi tudi v tej stvari oglasil se, navedel naše številke in rekel takisto:

„Slovenski Narod“ knüpft an diese allerdings im Interesse des Jugendunterrichtes bedauerliche Meldung die Bemerkung, dass man es hier bloß mit einer traurigen Folge der Aufhebung des Krainburger Gymnasiums zu thun habe. Wir können dieser Meinung nicht beistimmen. Wie ein Blick in die Jahresberichte des hiesigen Gymnasiums zeigt, wurde die hiesige Lehranstalt auch schon während des Bestandes der Krainburger Mittelschule von Kindern solcher slovenischer Eltern aus Oberkrain frequentiert, welche sich nicht dazu entschlossen konnten, ihre Söhne einer exklusiv slovenischen Anstalt anzuvertrauen.“

Pri nas pa vsak človek, ki se količkaj za javnost pečá, vé, da gimnazij v Kranji nij bil nikdar „ekskluzivno slovensk.“ En profesor, Wouwerman, na pr. nij znal ni besede slovenske. Drugi profesorji, kakor Pirker, direktor Krop, pač majheno tolčejo, ali niso niti zmožni slovenski predavati. Gimnazij je bil in je (kolikor ga še obstoji) nemšk., izvenjši da sta se krščanski nauk in (če je učitelj hotel) latinščina slovenski učila. Vse drugo je bilo nemško in je nemško, ravno tako kakor v Ljubljani v takozvanem slovenskem oddelku prvega razreda. To, kakor rečeno, vsak človek pri nas vé, ki se količkaj pečá in briga za naše javne razmere. Samo Hans Tagblattovič tega ne vé, samo

on vé o „ekskluzivnem slovenskem“ gimnaziju, ki je le v njegovej švabskeji fantaziji, pa nam Kranjec vendar hoče vsak dan svoje žurnalistične svete in nauke dajati! Šolsko in jezikovo vprašanje je tukaj glavno ali kardinalno vprašanje naše lokalne politike: a v tem glavnem vprašanju nam prihaja oficijalni organ naših protivnikov s tako velikansko nevednostjo, s tako grobo ignoranco! In poleg te svoje nevednosti v vseh lokalnih razmerah (kakor smo uže večkrat dokazovali) si drzne „Tagblatt“ povsod svoj nepoklicani votum oddajati! In ne še dovolj, da se blamira in na smeh postavlja tu v deželi samej, on dopisuje take neresnice še vnanjim nemškim novinam!

Pa morda bode kdo mislil: „Tagblattarij“ to uže vedó, kako je, samo nalašč drugače pišejo. Dobro! Potem pa res niso več nevedneži, potem so hudobneži, zavijalci resnice, lažnjavci. To je pa še slabše, to se ve, pri poštenih ljudeh.

Nevednost ali hudobnost — jedno je v obeh slučajih vidno, namreč, sovražstvo do našega narodnega slovenskega jezika, katero se povsod iz nemškutarjskih novin bere. A boj zoper te sovražne naše narodnosti, v sredi meji nami naseljene, zapisan je s krvnimi in neizbrisljivimi črkami na slavjanske zastavi naše, in ne končamo ga drugače kot zmagovalci čez nevedneže in hudobneže.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 17. septembra.

Minister **Stremajer**, ki je minister za pravosodje in le začasno dalje vodi tudi

ministerstvo za nauk, bil je šel te dni v Tešenk posvečevanju novega šolskega poslopja. Tam je govoril javno pri banketu in rekel: „da je on še zdaj tako kot poprej vnet za dozdano postavodajo o ljudskih šolah in da si misli, da bi bil dober pripomoček za povzdgo blagostanja in za razvoj moči države, ko bi se na podlogi pravičnosti pri poviševanju in pospeševanju ljudstvene omike v vseh delih države brez razločka narodnosti njih trajna sprava na podlogi pravičnosti dosegla.“ — K tem besedam g. Stremajerja prav dobro pristavlja „Pol.“ besede: Gospod Stremajer je dozdej uže dolgo minister bil, ali mi nijmo še nikoli zapazili, da bi bil skušal trajno spravo na podlogi pravičnosti dosežati. Morda je g. minister v zadnjem času svoje misli izpremenil? — Verjemi kdor moreš.

Češki listi sodijo glede tega, da v **novopazarskem** okraji zdaj turški vojaki poleg avstrijskih zasedajo Priboj, Plevlje in Prepolje, tako kot mi: to dvojno gospodarstvo (condominium) nam nič ne dopada, mi bi bili želeli, da kjer vihrá cesarska zastava, tam se ima umakniti precej turška. Ali kaj, ko je vnanjo politiko Magjar vodil in je nam tudi konvencijo s Turčijo zapustil.

Vnanje države.

Dunajska judovska „N. Fr. Pr.“ je bila raztrosila vest, da je **ruski** car umorjen bil. Nihče sicer tej starej lažnjivki — zlasti lažnjivej, kadar gre poročati kaj o Slovanih — nij verjel, vendar je „Pol. Corr.“ vprašala telegrafčno v Peterburgu in zvedela, da car biva v najboljšem zdravju v Livadiji. Tudi nij res, da bi bil cesarjevič naslednik tja poklican.

Tudi iz Pariza se poroča, da je tam bil glas raznešen, da je ruski car umrl; zaradi tega je borza bila vznemirjena; a ker niti ruski poslanik, niti veliki knezi ruski, ki so v Parizu, niso nič o tem vedeli, nij se verjelo.

Iz **Berlina** se brzojavlja 16 sept.: Zbornica poslancev je razpuščena, nove volitve bodo 7. oktobra.

Listek.

Nekaterih ruskih pisateljev izreki o ženah.

K. F. Bogdanovič: Možje pišo o duši ženske, a ženske čitajo v duši možke.

P. N. Chanikov: Možje vidijo opasnost v ljubezni ter se tresó, ženske se tresó jedva tedaj, kadar je premagana nevarnost.

Težko, da bi se kakšen mož odrekel vsemu posvetnemu imetku zaradi ljubezni. A neó samo bi žrtvovala ženska, kadar bi jej bilo do tega, da se združi z ljubimcem svoje duše.

Učeno, toda okorno pišo možé; ženska pisma se odlikujó z nepravilno pisavo, ali cvetlice njih besed prošinja nebeska nežnost.

Neoženjenec stopa v zakon, kakor bi iz poletja prišel v jesen, ženska, ko se omoži, prihaja iz zime v spomlad.

Povestnica se ženski pričinja v hipu, ka-

dar se nje srce odpró razkošju — ljubezni. — Če mož zaide mej tuje dame, vedel se ti bode vedno nekako neokretno, često pomilovanja vredno, ker izgublja nasproti ženskam svojo mirnost; ženska umeje biti duša društvu, ako jo tudi postaviš samo mej neznane možé.

Kadar se ženska posveti krepósti ljubezni, utopé se vsa nje veselja na sveti v le-tej; kadar se mož udá slasti ljubezni, misli, da v le-tej nahaja vse krepósti.

V. N. Dolgorukov: Izreži ženi jezik, in nauči se ti z ušesi oznanjati svetu najslajšo tvojo tajnost.

J. S. Džunkovskij: Dokler je ženska krasna, sovraži pajčolan.

O golóti poštene ženske nij nikdar moči govoriti. Kajti, če tudi s predrzno rokó devici vzameš poslednje krilo, ugledal bodeš pred soboj le bitje, katero odeva sramežljivost, ljubeznjivost in božanska jeza.

Ako bi poleg bogá sedela na prestolu

vladarja svetóv tudi bóginja, bi se napolnjevala nebesa zgolj z možmi, kateri bi hvalili lepoto boginje, ko je bila še na zemlji.

J. A. Dubenskij: Možu je moči živeti brez prijateljice, ženski nikdar brez prijatelja.

Ako hočeš izgubiti vero na božanstvo kakšne ženske, vzemi si jo za ženo.

Ženska je po pravici to, kar pravi pregovor: „Zunaj slava, znotraj zmešnjava.“

G. L. Dubravin: Nigdar nij mož zadovoljen s soboj in svojimi deli, ako tudi se mu povzdigne genij do nebes, a ženska, ako le v zrcalo pogleda, kliče: gledite, tu sem!

Tudi najmodrejša ženska bode gojila ognjevito srd do onega, kateri je sicer hvalil nje modrost, a dvojil o nje krasóti.

Mladcu je ljubezen jedna izmej radostij, devici vseh radostij obseg.

J. J. Fedorov: Možje mogó biti v zakonu hladnokrvni, ženó prominjajo ljubezen v sovražstvo.

J. T. Gagarin: Ženske so méd, kateri

V taistem času, ko naši oficijozni polkovnik Haymerla, kateri je *italijansko* rovanje v svojej knjigi „italicae res“ dobro osvetil, nekako preklicujejo, češ, da nij bil od vlade pooblaščen, oni spis mej svet dati, bemo, da je italijanski vojni minister sklenil trdnjavo Verono popraviti tako, da bode čelo imela proti Avstriji.

Iz *Afganistana* še zdaj nij popolnem jasnega poročila, kaj je z emirom, ali je z Angleži ali s svojim narodom. Iz Simle poroča 16. septembra telegram, da je Angležem pisal svoje obžalovanje, da jim je izrazil svoje zaupanje in svoj namen krivce kaznovati. — Isti dan pa imajo „Times“ telegram iz Kandahara, ki poroča: Neki afgansk plemenitaš je prišel iz Kabulske okolice in pripovedoval, da je afganski emir pozval vojake iz Herata in Balka in tudi Gilgai-rodove, da bodo pričeli sveto vojsko zoper Angleže. Kaj je res, prvo ali drugo?

Grška vlada trdi, da je dobila iz Janine pisma od zastopnikov vseh ver, ki hoté, da se Janina z Grško združi.

Iz *Aten* se javlja 15. t. m.: Grški polномоќniki v Carigradu so iz nova dobili od svoje vlade navod, naj nadaljuje s turškimi полномоќniki obravnave, naslanjajo se na črto Thyanis-Salambria, zaznamovano v 13. protokolu berlinskega kongresa in naj posredovanje vlad na pomoč pokličejo samo v posamnih vprašanjih.

V *Carigradu* vlada velik nemir zaradi dogodjajev v vshodnej Rumeliji, ker je bilo tam več domov vračajočih se begunov mohamedanskih umorjenih. Več evropskih poslanikov dolži turško vlado, da je ona to zakrivila, ker je veliko množico begunov brez pomoči, brez spremstva in ne da bi jim to preje naznanila, odposlala v Burgas in od tod v Karnabat in Aidos. Francoski konzul v Burgasu je zahteval od svojih tovarišev, naj skupno kaj storé v varstvo teh mohamedanov. Ruski konzul se temu zahtevanju nij pridružil in proglasil turško vlado odgovorno za vse. Poročila konzulov o stanju Mohamedanov vshodnje Rumelije so, pravijo, tudi jako žalostna. Turška vlada namerava okrožno noto o teh stvaréh poslati velevladnim in zahtevati pojasnenj od kneza Vogoridesa, guvernerja vshodnje Rumelije.

Dopisi.

Iz Vipave 13. septembra. [Izviren dopis.] Volitve za vipavski občinski zastop so pri kraju. Da ne moremo z izidom zadovoljni biti, vam je uže drug dopisnik povedal. Kolikor mi „Papenhajmce“ poznamo, smemo prorokovati, da bodo naši novoizvoljeni občinski očanci razvili zastavo „kozmpolitizma“ za vse óne, ki jih je volja, dati se slepiti. Da, da,

je pred poroko zelo sladak in okusen, ali v zakonu nekoliko ogrení.

Dobroсна usoda je neomoženim ženskam dala veliko tolažbo, in ta je: da omožene žené ne živé večno.

Redko kedaj se trudi ženska v resnici, da si v pravem pomenu besede pribori spoštovanje pri moži, vsaka vendar skrbno gleda, da na svojem moži zapazi slabost, katero mu o priliki lahko očita, bodi-si, da bi ga takó privedla do izpoznanja, da ima on več napak od nje, ali da ga lažje skloni za svoje zasobne namene, kateri obsejajo razne želje, tičoče se toalete ali gospodarstva.

Česa je več na sveti, kakor ženskih solz! oh, in kakó dragó blagó so baš te solze mošnjicam moškim!

D. S. Semenovskij: Da često duhovite ženske izbirajo za soproge treznih mož, nij nikakor čudno, ako pomislimo, da mogó duhovite žené z lahka navdihati ljubezen, a da je celo duhovitim ženam težko, ako ne po

kozmpolitizno mameluštvo je sedaj pri nas nekako modérno. Kaj je kozmpolitizem? Vsestransko pošten, nesebičen kozmpolitizem roji še k večjemu po glavi kacega idealista, ki še ne pozna sveta. Politične in socialne razmere so dan danes po vsem svetu take, da se mora vsakdo, kateri hoče, da ga bodo ljudje „moža“ zvali in ki hoče svetu kolikaj imponirati, postaviti odločno na jedno svoje stališče in se držati z železno konsekvenco ónih principov, kateri se mu pravi zdé. Polovičarstvo in óni smešni „šviga-švaga“ čez dva praga“ je danes nemogoč. Zato tudi hočemo precej otroka po pravem imenu poklicati: Kozmpolitizem je maska, pod katero se skriva sebičnost in dobičkarija. Kozmpolit je človek, ki hoče navidezno vsem ljudem vstreti, a opehari gotovo ónega, ki mu zaupa.

In tudi pri našem občinskem zastopu se bode to prorokovanje obistinilo. Da še več, za kozmpolitizmom vsaj nekaterih mož, ki bodo odslej sedeli na vipavskih kuruličnih stoléh, se skriva tudi strastno sovraštvo do naše narodnosti; to so možjé, ki némajo za naša poštena prizadevanja, vzpeti slovensko ljudstvo na višjo stopinjo kulture, družega, nego zaničevalni posmeh.

Kako je to prišlo, kake fiao izmišljene mahinacije so do tega rezultata volitev pripomogle, nečemo dalje preiskavati; največ je temu kriva neodpušljiva indolencia naše stranke v vseh občinske zadeve tikajočih se stvaréh.

Mi se tudi ne udajamo nikakim iluzijam; mi vémo, kako se bode vse „preustrojalo“. Da bode naš občinski zastop ljubljanskemu rotovžu popolnoma enakoroden, zato bode uže skrbel resolutni in čez vse mere korajžni komandant vipavskih „Zwergvereinerjev“.

Ali gospoda tudi vi se ne smete varati! Prvi protinarodni korak, in napovedana vam je vojna, brezobzirni boj z vsemi dovoljenimi postavnimi sredstvi! In da ne bodete prišli iz tega boja kot zmagovalci, vam smemo z gotovostjo prorokovati, ki se borimo za sveto si idejo, in ideje so vedno močnejše, nego malenkostne sovražne nakane starokopitnih njihovih nasprotnikov; ideje triumfirajo končno nad vsemi ovirami, mej tem, ko zgodovina preko renegatov preide na dnevni red.

Opomba. Da ta naša kvalifikacija vi-

vsem nemogoče, osvoboditi se utisa, katerega zopet prejmlje njih srce s tem, da so si v svesti, ka so napravile utis drugemu srcu.

M. M. Sherbin: Možjé sicer želé, da bi bile žené podobne vrtu, kateri rodi lepega sadja; ali oni jim nehté biti vrtniki in gojitelji.

Kadar ljubi mož, ljubi začasno; kadar ljubi ženska, ljubi večno.

A. S. Šipilov: Kadar mož začenja sovraštva čut gojiti, je podoben tiranu, katerega vendar časih obsije žarek kraljevega dostojanstva; toda, kadar se v dušo žensko ugnezdí čut maščevalnosti, ugledaš v njej demonko, katero obsenčuje večna tartarova noč.

A. N. Timofejev: Ako začenjajo žené štediti svojih krasót in dražestij, moči ti je priseči, da jih némajo več mnogo.

J. S. Turgenjev: Ako vam gódi ženska, gledite, da dosežete svoj namen; če vas odganja, jej dajte miru in pojdite drugam; svet je velik dovolj.

—n.

pavskih občinskih očetov, ne zadene tudi občespoštovanega g. dr. Voka, to belo vrano mej črnim krdelom, si bode menda vsakdo mislil.

Iz Kamnika 16. septembra. [Izv. dop.] Prejpretečeno nedeljo je napravila naša narodna čitalnica v svojih prostorih zabavno besedo, katera je trajala do ranega jutra. Udeležilo se je veselice mnogobrojno častilcev narodnega ognjišča in celo iz Ljubljane in Gornjega grada razveselilo nas je nekaj gospode, blagovolivše nas počastiti s svojim pohodom. Program se je izvršil še v precejšnjo zadovoljnost občinstva sploh. Pevci zaslužijo v prvi vrsti biti pohvaljeni; tako lepo petje bi pač radi še mnogokrat poslušali. In zato gre največja hvala pevovodji g. Stelétu, kateremu nij zmanjkalo poguma, v tako kratkem času ubrati lepi broj dobrih glasov. Druga točka, katera pa je se ve da glavna naših veselí, je igra. A tu stojimo malo na trnji, katerega bi se radi iznebili. Naša mladež namreč, se vedno še nekako ogiba, dejal bi, sramuje stopiti na oder, zlasti je to pri naših lepoticah. — Pa, drage gospice, ne mislite, da daste madež svojemu spolu, ako se pokažete v tej ali ónej predstavi, ali da nastopite na odru, le nekaj pedij više od družega občinstva, — ne! ampak čast vam gre, pri vseh pametnih ljudeh, ako predstaviti znate to ali óno sliko iz življenja. Vzemite si v izgled pospodične družih krajev, n. pr. cerkniške, kako narodno zavestno sodelujejo óne pri domačih zabavah, ker vedó, da jim je to v čast. A zakaj bi to pri nas v našem narodnem mestu ne bilo? Potrudimo pa se potem, da vestno izpeljemo svoje naloge in kmalu bomo radostno zapazili, da smo zmožni izpeljati tudi duhovitejšé igre, kakor so same burke.

Da smo Kamničanje ustanovili, pred tremi leti uže, domače gasilno društvo, opominja nas v hramu počivajoče gasilno orodje. Da, to orodje! kakšno pač uže utegne biti?! Lepo je bilo to orodje, ko smo ga zadnjikrat blizu uže pred letom videli, in lepe denarje je stalo to orodje, a nič ne dé, tako smo dejali, vsaj se bode pa tudi kam drugam izvedelo, da Kamničanje nijsmo zadnji, kakor se nam je očitalo uže mnogokrat, če le hočemo. Če hočemo! Da bi nas bész, ko smo tako govorili! Denes imamo rezultat, koliko dosežemo, če hočemo, kateri bi se pa najbolje osvedočil, ko bi v tem trenutku jelo n. pr. v sredi mesta kje goreti, in to se ve da pri nekaterih gotovih hišah Vsak si naj tak položaj sam predstavlja. Zastonj bi iskali trobentača, kajti nij ga! ter bi uže tudi morda ne vedel, s čem trobiti.

Kamničanje! Zakaj še vedno toliko nesloge, nejedinstva mej nami, kjer je za občni blagor?

Iz Ptuj 15. septembra. [Izv. dopis.] Živo se spominjamo ónih časov, ko so se jeli po vsej Sloveniji ustanavljati narodni domovi, domača ognjišča, slovenske narodne čitalnice. Meni se pa dozdeva, da čitalnice, vsaj veliko število čitalnic nij več to, kar so bile. Treba je vzbujenja, treba je prejšnjega duha, treba je strogega ravnanja po dotičnih pravilih, treba je živih močij, treba je sloge, treba je narodnega navdušenja in treba je kretanja in življenja! Dué 5. sept. 1864 ustanovili so tudi tukajšnji rodoljubi svoje narodno ognjišče. Da, bil je veličasten dan za nas in sploh Slovence. „Jaro (goreče) in možno“ delujete na polji narodne omike, pisal nam je takrat občespoštovani g. Davorin

Trstenjak. Marsikatera čitalnica vsahnola je mej temi 15 leti, zopet druge so oživele. Kaj pa naša? Z veseljem moramo konstatirati, da zadnji čas zopet veseleje in živeje začena svojo nalogo izpolnjevati.

Posebno nas tedaj veseli, kar smo slišali o naši narodni čitalnici. Ta napravi namreč 21. septembra t. l. v svojem novem stanovanju „veliko besedo“ z obširnimi programom, (katerega smo že v predvčeršnjem listu priobčili. Ur.)

Marljivo delavni odbor čitalnice nas vabi uljudno k tej veselici.

Z veselimi srcem sprejeli smo to vabilo in nadajamo se, da, kakor nikdo od nas tako tudi nobeden naših bližnjih znancev ne izostane.

Posebno nas veseli to, da so ljubljanski gospodje pevci sprejeli vabilo naše čitalnice, nas ta večer počastiti z udeležanjem izvrševanja programa in sosebno to udeležanje, prepričani smo, bode nam pripravilo jako zanimiv večer.

Kdor more, naj bi nas obiskal ta večer s svojimi navzočnostjo v naših novih čitalniških prostorih U.

Domače stvari.

— (Z ljubljanske gimnazije.) Poročali smo, da se je letos nenavadno veliko število učencev oglasilo za vstop v tukajšnjo gimnazijo in da je, ker sta dozdej bila samo dva oddelka prvega razreda, bati se bilo, da bodo mnogi ukažljivi odbiti. Denes vznemirjenim staršem lahko že povemo, da se bode z dovoljenjem učenega ministerstva še eden oddelk za slovenske učence odprl, da bodo tedaj letos trije oddelki, in da bodo vsi učenci, ki izkažejo pri sprejemnem izpitu svojo sposobnost, v šolo sprejeti. Da se je stvar tako hitro in ugodno rešila, imamo se zahvaliti našim poslancem gg. dr. Bleiweisu, dr. Vošnjaku, grofu Hohenwartu in vitezcu Schneidu, ki so nemudoma storili potrebne korake pri našem ministerstvu samem in pri deželni vladi. Najbolj naravno bi seveda bilo, da bi se bil v Kranji zopet prvi razred gimnazije odprl, a za to je letos bilo prekasno, ker se nij poprej vedelo, da se bode tukaj toliko učencev oglasilo. Vse upanje pa imamo, da se v prihodnjem letu gimnazija v Kranji reaktivira in s tem popravi velika krivica, katera se je nameravala napraviti kranjske deželi in naši ukažljivi mladini.

— (Nesreča na Savskem brodu pri Dolu.) Pripovedovali so nam sledečo veliko nesrečo: Zadnjo nedeljo se je hotel gospod Kobler iz Litije s svojo gospo in 3letnim otrokom vozeč se na vazu prebroditi čez Savo. Na brodu so ostali K., žena njegova in dete na vazu sedeči. Brodnik je bil menda pozabil na zadnjem koncu zaporni drog prav zatakni, zato je nemirni konj voz nazaj porinil, da je v Savo skočil in vse tri na vazu sedeče v vodo vrgel. Gospod K. je izplaval, gospo je rešil brodnik, dete je pa izginilo v valovih savskih. Lahko si je misliti zdaj nesrečo obeh staršev nad izgubo deteta.

— (Iz močvirskega odbora.) Poročali se nam, da je ministerstvo privolilo, da odbor za ljubljansko močvirje potegne vse obresti od kapitala, ki je bil naložen za močvirje v hranilnici. S tem dobi odbor 9000 (devet tisoč) goldinarjev več. Bilo je za to dolgo pravdanje. Dalje je ministerstvo dovolilo, da se pokličejo zvedenci iz Dunaja, da

pregledajo, kako bi se bolj kultiviralo ljubljansko močvirje.

— (Javno tombolo) napravi spet letos prvo ljubljansko bolniško in preskrbovalno podporno društvo. Dovoljenje uže ima in če bo vreme ugodno, bode tombola v nedeljo 28. t. m.

— (Pevsko društvo „Liedertafel“) napravi drevi v gostilnici „pri zvezdi“ svoj tretji pevski večer. Na programu slovenske in nemške pesni.

— (Naš rojak) g. Anton Bezenšek je pred tremi dnevi odšel v Sofijo za profesorja na tamošnji srednji šoli in voditelja stenografstva.

— (Hitro avanziranje.) Iz Zagreba se nam piše: Oni mladi Bolgar Spas Vacov, ki je lani bil pri Bleiweisovi svečanosti, absolviriral je tukaj filozofijo in je precej postal ravnatelj na realki v Kistendži.

— (Uradna „Laibacher Zeitung“) naznanja predvčerajnem, da hoče urednik „Laib. Tagblatt“ in znani dopisnik v dunajske liste iz Ljubljane, dr. Hans Kraus, letošnjo zimo tukaj v Ljubljani javno večkrat predavati o naravoslovju in „naturgeschichte der religionen.“

— (Narodno bralno društvo v Borovnici) naredi v slavo svojemu petletnemu obšanku v nedeljo 21. septembra veselico v prostorih gospoda Lovra Vrbiča. Program je: 1. Pozdrav predsednikov. 2. Abt: „Jutro“, čveterospev. 3. Slavnostni govor. 4. Hajdrih: „Deklica“, čveterospev. 5. Deklamacija. 6. „Mlastiči“, zbor. 7. Komeden prizor. 8. Witt: „Solza“, čveterospev. 9. Vašak: „Jaz sem Slovian“, zbor. 10. Tombola. Društvena zabava in ples, kateremu godejo ljubljanski godci. Ustopnina 30 kr., za družine 50 kr. Začetek veselice ob 6. uri. K tej veselici najuljudneje vabi

odbor.

— (Trgatev na Dolenjskem.) V tukajšnjem uradnem listu beremo sledeče „Oznailo: Lastnikom vinogradov se daje na znanje, da je prepovedano s trgatvo vinsko pred tistim dnevom pričeti, ki ga je občinski odbor postavil. Kdor bode proti tej zapovedi ravnal, bode ostro kaznovan, najostrejši pa tisti, kateri bodo prvi trgati začeli, in tako drugim slab izgled dali. Kazen je do osemdeset goldinarjev globe ali šestnajst dni zapore. Župani imajo pod ostro kaznijo dolžnost, prestopnike te prepovedi semkaj naznaniti, katero naznanilo je tudi drugim prosto. C. kr. okrajno glavarstvo v Črnomlju dne 9. septembra 1879. C. kr. okrajni glavar: Weiglein.“

— (Kobili ukradeni.) Kmetu Janezu Vodetu v Kamnici pri Brdu je nekdo dve kobilici vredni 150 gld. iz zaprtega hleva ukradel. Sled je kazal, da je tat žival peljal proti Litiji. Jedna kobila je 4 leta stara, sirasta, druga dveletna, rujavka.

— („Kocenov zemljepis za ljudske šole“), poslovenil Ivan Lapajne, cena 30 kr. založil Edvard Hölzel v Beču 1879. — Tako se zove lično na finem papirju tiskana 72 strani obširna knjižica, ki je ravno kar izšla v drugem popravljenem natisu, — gotovo dobro znamenje za kakovost in rabljivost te slovenske knjižice.

— (Premembe pri učiteljstvu na Kranjskem.) V pokoj se devljeta gg.: Leopold Cvek, učitelj pri sv. Petru v Ljubljani in Janez Juvanec, učitelj v Logatci. G. Gaspar Gašperin gre iz Krškega v Rateče, in g. Fr. Lunder iz Rateč na Rako. G. Viktor Šetina,

zač. v Kočevji, v Mahrenberg na Štajersko, g. Franc Skubec na steklarnej šoli pri Kočevji, v Reko kočevsko (Rieg), a v steklarno šolo pride g. Jožef Janovski iz Waldherr. zavoda. G. Janez Levec, poprej v Waldherr. zavodu je učitelj v Murau na Štajerskem. Gg. France Praprotnik iz Ježice in Anton Žibert iz Preske sta za službi menjala. — Na deške šoli v Ribnici ostaneta zač. učiteljici gdčni.: Marija Stuhly in Ana Kaiser, na deške; Klotilda Golf in Terezija Bahovec, na dekliške. Začasno se umeščajo gg.: Jakop Osterman, v Getenico, Pavel Borštnik, poprej v Reki, v Spodnji Log, Jožef Petrič iz Sodražice v Polom, Jakop Lorger, pri sv. Jakopu na Savi, na Rob; sprašani učit. kand. gdčni.: Johana Arko v Sodražico in Frančiška Zemmel v Lašice. — V dekl. sirotišnici v Ljubljani podučuje spraš. učiteljica Marija Verbeč, sestra družbe sv. Vincencija Pavljanskega. — Na evangelijsko šolo v Ljubljani pride g. M. Glaser in za učiteljico (brez plače) gdč. Melanija Jagodic.

Poslano.

Iz Škofje Loke 15. sept. [Izv. dop.]

„Laibacher Tagblatt“ me obdoljuje v neke notici od tu dne 5. t. m., ka sem malovredno ravnal z nekim dobrosrčnim kmetom, katerega še imenuje „ehrliche haut“, in to da sem storil iz gole sebičnosti. Ker pa omenjeni list prav redko kedaj dobim v roke, sem izvedel ob one notici še le denes; ali ker se čutim razžaljenega na moje časti, zatorej si dovoljujem uredništvu „Laibacher Tagblatt“, oziroma njegovemu poročevalcu iz Loke in sploh vsemu pošteno mislečemu občinstvu staviti vprašanje: kdo je dobrosrčen človek in „ehrliche haut“, ali oni, ki prosjaki z otrokom (17 letnim fantlinom) proda malo kislega mleka in kosček kruha za 24 grošev, a pri tem in s takim izgovorom podari 4 litre vina, da bi se mu ne reklo, da vino na drobno prodaje in s tem skuša svojo trgovino z vinom, katero obrt je naznanil za „en gros“, na sleparski način odtegniti vsakej kontroli, ter oškoduje ne samo erar, nego tudi najemnika. — ali oni, ki hoče vstaviti vsako tako nepostavno početje?

Naj si ona „tagblattovska“ „ehrliche haut“ in dobrosrčni možicelj iz prijetne loške doline zapomni prislovico sledečo kot pravilo: z vrčem se toliko časa zajema, dokler se ne ubije, — in visoka c. kr. finančna direkcija bode gotovo veljati pustila pravico tam, kjer uže obstoji.

Josip Omáhen.

Umrlj v Ljubljani.

12. septembra: Janez Suhadobnik, 42 l., dninar, na poljanske cesti št. 29, za pljučno tuberkulozo. — Marija Stalec, delavca žena, 57 l., strni pot št. 4, za jetiko. — Urša Mlakar, bivša kuharica, 66 l., pred škofijo št. 15, za pljučno jetiko.

13. septembra: Jakob Koželj, dvornik, 70 l., na dunajski cesti št. 12, za uramijo. — Franca Maček, delavca hči, 10 m., na Illovi št. 26, za grižo. — Hermina Bayer, hči vdove, 4 l., na poljanske cesti št. 18, za tuberkulozo.

14. septembra: Ana Sajovec, delavka, 75 l., v Kravje dolini št. 11, za marasmom.

15. septembra: Ferdinand Sedej, sin ribiča, 3 mes., na krakovskem nasipu št. 16, za črevesnim katarom.

16. septembra: Martina Šušteršič, 14 l., v Hilšerjevih ulicah št. 12, za tuberkulozo.

V deželni bolnici:

11. septembra: Marija Kocmur, gostačka, 57 l.

12. septembra: Marija Wimer, hči črevljarja, 23 l., za tuberkulozo.

13. septembra: Andrej Rabuse, delavec, 56 l., za tuberkulozo.

Umrlj.

15. septembra:

Evropa: Bar. Handel-Mazzetti iz Dunaja. — Dr. Pitamich iz Maribora. — Löwenstein iz Pulja. — Nigg iz Dunaja.

Pri ... Arko iz Zagreba. — pl. Horhy iz Reke. — Kuntschitsch iz Krškega. — Zenkovich iz Trsta. — Auspil iz Dunaja. — Magnaran, Polan, Zandonatti iz Trsta. — Persich iz Reke. — Juraj, Schmalz iz Dunaja.

Pri ... Birk iz Trsta. — Holzweber iz Dunaja. — Petsche iz Gradca. — Mostny iz Dunaja.

Dunajska borza 17. septembra.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih . . .	61	gld.	60	kr.
Enotni drž. dolg v srebru . . .	68	"	75	"
Zlata renta . . .	81	"	05	"
1860 drž. posojilo . . .	126	"	—	"
Akcije narodne banke . . .	829	"	—	"
Kreditne akcije . . .	261	"	75	"
London . . .	117	"	95	"
Srebro . . .	—	"	—	"
Napol. . .	9	"	37	"
C. kr. cekini . . .	5	"	59	"
Državne marke . . .	57	"	85	"

Za čiščenje in izboljšanje vina

najboljše, najhitreje in najcenejše sredstvo je prava francoska žolca.

To, kakor tudi prosti navod, kako se rabi, dobi se zmirom z osebnim ali poštanim naročilom pri A. Hartmannu v Ljubljani, v Luka Tavčarjevi hiši. (330—17)

Najsijajnejši vseh zagotavljam. Troški za čiščenje znašajo za vsak hektoliter 4½ kr.

Javna zahvala.

„Prvo peštansko zavarovalno društvo“ je darovala podpisane prostovoljne požarne straže 25 gld., in „prvo ogersko zavarovalno društvo“ 15 gld. za pomnoženje gasilnih naprav, za koja blagodušna darova izreka imenovanimu društvu najtoplejšo hvalo (431)

poveljstvo prostovoljne požarne straže v Škofjeji Loki, dne 16. sept. 1879.
Dragutin Triller, priročnik
Jurij Deisinger, glavar.

Zahvala.

Podpisane društvu je darovala „za krepko in brzo pomoč pri požaru na Vrhniki“ gospa Leopoldina Mulley z Vrhnike znesek 100 gld., in slavna zavarovalna banka „Slavija“ 25 gld., za kar se onima s tem najtoplejša zahvala izreka.

Dolenji Logatec, dne 15. sept. 1879.
Društvo prostovoljne požarne straže v Dolenjem Logatcu. (400)

Gospica,

zmožna slovenskega, nemškega, angleškega in francoskega jezika, želi podučevati v teh jezikih, tudi v vseh predmetih ljudske šole. (427—2)
Več o tem pov. opravništvo „Slov. Naroda“.

Komí,

23 let star, nemškega in slovenskega jezika popolnem zmožen, specerist in več v prodaji železa, želi svojo službo do konca tega meseca premeniti. Poudarja naj se pošljó pod: „Komí 24“ administraciji tega lista. (429)

Išče se

poštni ekspeditor ali ekspeditorica za k. pošto v Savskem Marofu na Hrvaškem; poštna služba je združena s telegrafsko. Ponudbe naj se pošljó: An die Freiherr von Dumreicher'sche Spiritus-Fabrik und Raffinerie, Marhof/Save, pošta Savski Marof, postaja Zaprešić. (428—2)

Klavir,

na katerem se je uže igralo, v dobrem stanju, prodaja se v ceno v nemški ulici št. 10, nova; ogledati se ga more vsak dan od 11. dopoldne do 1. popoldne. (432—1)

Največja razprodaja

zdolaj imenovanih stvari s svetovne razstave, za polovico vrednosti.

Žepne ure.

(Iz Švajce).

Vsaka ura je najfinje reparirana, na trenotek regulirana in jamci se na 3 leta.

Najboljše in najceneje ure sveta!

Krasna ura na valjar iz najtežjega nikel-srebra, na sekund reparirana, z zastoj pridodano verižico od pravega double-zlata, medaljonom, ključicem in baršunastim etui-jem, preje gl. 15, zdaj samo gl. 5.80.

Žepna ura iz umetnega zlata, na minuto regulirana, z zastoj pridodano vrlo fino verižico od pravega double-zlata, ključicem in baršunastim etui-jem, samo gl. 3.75.

Krasna ura na sidrce iz težkega nikel-srebra, na sekundo regulirana, z zastoj pridodano verižico od pravega double-zlata, medaljonom in baršunastim etui-jem, preje gl. 21, zdaj samo gl. 7.75.

18lotna srebrna ura na valjar, puncovana v c. kr. kovnici, s 15 rubini, razen tega na novem električnem potu pozlačena, na sekundo regulirana, preje gl. 27, zdaj samo gl. 12.00.

Krasna, prava 18lotna puncovana srebrna ura za gospe, s 15 rubini, razen tega na novem električnem potu pozlačena, tako, da je ne more noben zlatar sveta od pravega zlatarja razločiti; razen tega zastoj jedno verižico iz umetnega zlata in najfinjeje venecijanskega pletiva, preje gl. 28, zdaj samo gl. 16.

Krasna cizelirana žepna remontoirska ura, na držku brez ključa za navijati, z dvojnimi in kristalnim oklopom, preje gl. 24, zdaj samo gl. 8.85, z verižico od double-zlata itd.

Isto tako fina email-ura s strojem za odbijanje ur, more se porabiti v najeleganteri sobi, gl. 2.85. Regulirana ura za buditi z ropotuljo, more se tudi uporabiti kot ura za pismo mizo, preje gl. 12, zdaj pa samo gl. 5.

Število ur zmanjšalo se je, kdor želi tedaj imeti za malo novcev izvrstno uro, ki povsod najmerj stane četirkrat več, naj se preje ko mogoče obrne na zdolaj označeno firmo.

Solnčniki in dežniki.

(Iz Milana v Italiji.)

Jeden solnčnik od ponarejene svile z belo, zeleno, rdečo ali plavo podstavo, s plastičnim nikelnakom in posebnim podstavkom paspolirano, preje gl. 4, zdaj samo gl. 2. Jeden italijanski kloth-dežnik z zapenčjem od kina-srebra in najfinjeje rezano palico, preje gl. 4.50, zdaj pa samo gl. 2.30.

Jeden double-solnčnik za gospe in gospe, podstavljen in v vseh barvah, z zapenčjem od kina-srebra in verižico stane samo gl. 2.

Dežni plašči od proževine in ogrtači.

(Amerika.)

Oni izvrstni dežni plašči so zaradi svoje vrednosti odlikovane s 15 medaljami, a zaradi svoje dvojne svrhe, za dež kot kaput, za lepo vreme kot elegantni moderni ogrtači za nositi je najboljša in najpraktičnejša obleka. Ti dvojni kaputi so stali preje gl. 14 do 16, ter se zdaj za čudno malo ceno od gl. 7.30 do 8.30 dobivajo. Naj nikdo ne opusti naročiti si te obleke, posebno ker se dobiva vsake velikosti.

2000 tucatov ameriških svilnih natikačev in nogovic

(Filadelfija v Ameriki.)

najzdravejša nošnja, hladi noge in popije pot, 6 parov gl. 1.50, nogovice 3 pare gl. 1; tiste so jednobarvene, v najmodnejših bojah, nebežno plave, rdeče, sive in pisane.

Še jedenkrat priporočamo spoštovanim čitateljem, to dobro in samo jedenkrat v življenju kazočo se priliko porabiti in naročbe tako hitro in mnogobrojno kolikor je mogoče priposlati, da se more zadovoljiti vsakemu posébe, ker po prvi objavli tega naznanila, prodaja se jako veliko.

Naslov za pisma: A. FRAISS, Rothenthurmstrasse, Hauptdepot industrieller Fabrikate, 9, BEČU.

Naročbam iz Bosne in Hercegovine treba priložiti novce, ker se tja pouzetbe ne pošiljajo.

4000 tucatov francoskih batistnih žepnih rut (Pariz),

vsi zarobljeni in s sortiranimi okrajci, za nečuvno nisko ceno od gl. 1 po tucatu, preje so stali gl. 4.50.

Stvari iz britanija-srebra.

(Sheffield v Angleški.)

Britanija-srebro je jedina na svetu postojeća novina, ki za 20letno uporabo beta ostane, kot pravo 13-lotno srebro. Jamstvo je tako gotovo, da se s tem javno obvezujemo, novce takoj in brez zapreke nazaj dati, ako bi namizno orožje ovrnilo.

12 pravih angleških etui in nožev od britanija-srebra z zastoj pridodanimi in k istimi pripadajočimi ščitniki, vse skupaj preje gl. 9, zdaj samo gl. 3.93.

6 podstakov (tac) od britanija-srebra, preje gl. 5, zdaj samo gl. 1.75.

6 isto takih sedalec za nože, preje gl. 4.50 zdaj samo gl. 1.75.

1 pusica za sladkor od britanija-srebra, preje gl. 4, zdaj gl. 1.20.

1 par svečnikov od britanija-srebra, preje gl. 3.50, zdaj 1.20.

1 vrček za jajce, preje 60 kr. zdaj 30.

1 zvonce za mizo od britanija-srebra, preje gl. 4, zdaj samo gl. 1.42.

1 sprava za paper in sol, preje gl. 2.50, zdaj samo 75 kr.

1 karafindež za jesi in olje, preje gl. 8, zdaj samo gl. 4.50.

1 sprava za žepčlenke od britanija-srebra, težka za na mizo, preje gl. 3, zdaj samo 95 kr.

Najobimamljivejši, najfinejši ponarejeni briljantni lišp

(Amsterdam in Brazilija.)

Ta svetno poznati lišp, ki se označuje od največjih poznavalcev umetnin tega sveta kot najuspešniše, kar se je doslej v tej stroki izdelavalo, je radi svojega solnčnega obrusa v to namenjen, da se za drage novce kupljeni pravi lišp izpodrine, ker ni jeden zlatar celega svetane more teh ponarejenih briljantov od pravih razločiti, ako jih ne podvrže preje najnatančnejemu preiskavanju. Celi lišp okovan je s pravim double-zlatom.

1 briljantni prstan, najnovejša in najfinejša zlata fazona samo gl. 2.

1 par briljantnih uhanov, z jednim ali dvema biseroma v ponarejenem srebrnem okovu, gl. 2.50.

1 briljantna broša z več nego 20 kameni, gl. 2.50.

1 briljantni medaljon, najlepša fazona zlata, samo gl. 2.50.

1 briljantni križec za vrat v lepe obliki, samo gl. 2.

1 briljantna narokvica same gl. 2.50, jako obimamljiva.

1 briljantni dijamem ali spona za lasé gl. 2.50.

1 par briljantnih pripenjakov za lasé gl. 2.50, najmodernejše tega sveta.

1 verižica okolo vratu iz double-zlata, najfinejša pletivo, preje gl. 10, zdaj samo 2.50.

1 kratka verižica za uro, iz double-zlata, preje gl. 5, zdaj gl. 1.50.

3200 tucatov svilenih žepnih robcev.

(Neapel v Italiji.)

Ti žepni robci so nam bili poslani za razprodajo od neke pale firme, stali so preje gl. 18—20, a mi dajemo tucat samo kolikor zaliba traje za malo ceno od gl. 19—6 po tucatu. Za svilo smo porok, ter se prosí za najhitrejšo naročbo, ker se hitro razprodajejo in se lahko rabijo tudi kot robci za vrat.

Nevrjetno ali resnica je! Jedna cela oprava za gospe

(Draždani.)

sestojeca iz jedne ženske oprave iz pravobojnega franc. kretona ali tako zvanega ruskega platna z mnogim lišpom in najmodernejšega kroja samo gl. 3.75, kjer je se samo za delo plačalo gl. 8.

Jedna fina oprava s krasno nališpanim plaščekom iz pravobojnega kretona ali ruskega platna samo gl. 5.50, a za samo delo se je plačalo fl. 12.

Najpraktičnejše je, da so te oprave vsakej gospe pristale in brez njih biti ne more.

Zaradi mnoge prodaje priporočajo se najhitrejša naročba.

Tega še nij bilo! 2000 komadov pravih angleških plaidov za pot.

(London.)

Ta za doma in pot neobhodno potrebna reč se priporoča silno p. n. prebivalcem te dežele. Vsi plaidi so za prodajo samo slučajno k nam došli, so iz najfinjeje in najtežje angleške plaid-tkanine, jako veliki in široki, tudi kot potno pokrivalo za upotrebiti in še jedno leto kasneje more si človek iz te izvrstne tkanine napraviti celo garderobo. Preje so stali gl. 14 do 16, zdaj samo gl. 5.50 do 7.50.

Perilo za gospe in gospe. (Humburg v Češki.)

Jedna moška oxford-srajca, četvornata z 2 ovratnikoma gl. 1.70.

Jedna fino vezana moška srajca iz najboljšega širtinga gl. 1.70.

Jedna gladka četvornata štrung-srajca gl. 1.70.

Jedna jako fina ženska srajca s krazno vezanim gl. 1.70.

Jeden divno olišpan nočni korset, drugačno vezan, gl. 1.70.

Jedne ženske hlačice z najlepše vezanim lišpom, gl. 1.70.

Jedna krasna sukinja za gospe, z najfinejšim plisjem nališpana, gl. 1.70.

Jeden francoski steznik životnik za ženske gl. 1.50.

Vse perilo je najboljšo in najtrajnejše delo, ter je preje 4krat več stalo. Pri naročbi je treba samo obseg vrata v centimetrih naznaniti.

Oljene slike s fino pozlačenimi okviri.

(Monakovo.)

Te krasne oljene slike so s pristo roko na platno slikane, visoke so 21 dunajskih colov, a 26 palcev široke, izvedene v akademijah za lepe umetnosti, v finih cvetjem in arabeskami olepšanih okvirih. Te slike kraso vsako sobo in dvorano, ter so ali slike dežel, iz raznih genre in svetniki vsacega imena. Preje je stala jedna slika gl. 15, zdaj z okvirom vred samo gl. 4.85, katera prilika se ne bode nikdar več podala.

Obuvalo za gospe in gospe. (Dunaj.)

Najfineje obuvalo iz telečje kože, dvakrat sešito, z 2 ali 3 podplati, najsolidnejše dunajsko delo, par za gospe po gl. 4.85, za gospe gl. 3.85, vsi črevlji v najnovejši modernji fazoni. Pri naročbi treba naznačiti daljino in višino noge, ali pak črevlji prposlati na ogled. Vsi črevlji so preje dvakrat več stali.

Najfineje obuvalo v življenju kazočo se priliko porabiti in naročbe tako hitro in mnogobrojno kolikor je mogoče priposlati, da se more zadovoljiti vsakemu posébe, ker po prvi objavli tega naznanila, prodaja se jako veliko. (348—7)